

CHƯƠNG VII:

Cha Phêlíp Xăngtốt tỏ ra ôn hoà một cách lạ lùng. Khi Ăngtoan hôn viền áo của ông ta, ông ta chỉ cho anh một chiếc ghế gần chỗ của mình, trong phòng tiếp kiến.

- Tôi cho người mời anh đến tu viện vì một lý do, bác sĩ ạ.

Ăngtoan yên lặng chờ đợi.

- Tôi đã đọc cuốn Điều trần của anh một cách vô cùng lý thú, – tu viện trưởng tiếp tục nói. – Cuốn sách ấy khá gần gũi với câu chuyện của chúng ta về cha Mariô.

- Chính trong đêm hôm ấy ý kiến về vấn đề này đã đến với tôi – Ăngtoan thừa nhận.

- Tôi cũng đã kết luận như vậy. Ở một khía cạnh nào đó tôi cho rằng mình phải chịu trách nhiệm về học thuyết của anh!

- Đức Cha tán thành điều đó sao? – Ăngtoan thốt lên, sôi nổi hy vọng.

- Tán thành điều đó ư? – Tu viện trưởng nhướng cao lông mày. – Chắc chắn là không rồi. Tại sao tôi có thể như thế được? Các đạo luật của Nhà thờ về vấn đề tà giáo hoàn toàn rõ ràng.

- Nhưng sự thực vẫn là sự thực.

- Tôi đã nói rằng “các đạo luật hoàn toàn rõ ràng”. Và cũng rõ ràng như những điều trừng phạt đã được quy định đối với những người vi phạm các đạo luật ấy, hãy nhớ lấy điều đó, bác sĩ ạ. Nhớ kỹ lấy điều đó!

Sự hào hứng của Ăngtoan giảm hẳn. Nhưng tại sao cha Phêlíp lại có thái độ ôn hoà lạ lùng như thế trong khi ông ta đã xếp bản Điều trần vào loại tà giáo?

- Tuy vậy, – tu viện trưởng nói tiếp, – Chúng tôi dự định không biết đến sai lầm của những người đã có đóng góp khá lớn vào sự vinh quang của Nhà thờ.

- Nhưng tôi có làm gì đâu... nếu không phải là cha đã nghĩ đến những công việc phẫu thuật của tôi, – Ăngtoan khẽ nói.

- Không thể cho rằng Nhà thờ khuyến khích việc mổ xẻ thân thể con người, – cha Phêlíp gay gắt nói.

- Trong trường hợp này...

Ăngtoan vừa bắt đầu nói đã im bật. Bức tranh! Cha Phêlíp rõ ràng là đã khám phá ra bức tranh rồi... Điều đó giải thích tất cả, thái độ ôn hoà hiếm có của tu viện trưởng, vấn đề mời đến như thế này... Như Giảng đã nói trước, cha Phêlíp không hề định trả lại bức tranh cho những người chủ của nó. Nhưng

Xăngtốt có biết rằng (Ăngtoan rất muốn biết điều này!) chính anh, chính Xécve này, đã biết những người chủ hợp pháp của nó là ai rồi không?

- Khi tôi xác định được rằng trong tu viện có một cửa khoá (tiếng nói của cha Phêlíp lần át sự suy nghĩ của người thanh niên), tất nhiên tôi đã ra lệnh mở chiếc cửa đó. Và cũng tất nhiên là tôi đã rất ngạc nhiên khi phát hiện được anh đã giấu một thứ gì đó. Anh thấy bức tranh ấy ở đâu?

- Trong một cuộn mà tôi không biết ai đã bỏ từ bao giờ ở cuối nhà kho.

Cha Phêlíp nhìn vào khoảng không và khi ông ta nói, giọng ông ta bàng quan và lơ đãng.

- Rất có thể là bức tranh này ít giá trị. Có khả năng đây là bản sao của một bậc thầy cổ xưa nào đó.

- Đây là, – Ăngtoan trả lời không quanh co, – bức tranh Thần vệ nữ của Bôtixeli, bản gỗ. Nó quý vô giá.

- Anh có biết chắc chắn điều anh nói không?

Tu viện trưởng cúi đầu về phía trước, nóng ruột đợi trả lời.

- Tôi đã mời ông Giăng Xavarinô xem. Ông ấy đã thấy bức tranh này trước kia và khẳng định là bản gốc.

Tu viện trưởng xoa hai bàn tay gầy vào nhau, hài lòng một cách rõ rệt khi nghe khẳng định về giá trị bức tranh, và ông ta ôn tồn nói:

- Anh đã giúp chúng tôi một việc lớn lao, bác sĩ Xecvêut ạ, vì đã tìm ra một tác phẩm nghệ thuật như thế. Sự hiện diện của nó trong tu viện của chúng tôi sẽ là lời ca ngợi sự quang vinh của Chúa...

- Nhưng...

Ăngtoan ngừng bật, hình như trong anh có một sự khôn ngoan nào đó đang bảo anh rằng không nên lộ rõ anh đã biết chủ nhân bức tranh là ai thì tốt hơn.

- Anh muốn nói gì?

- Tôi muốn nói rằng ngài có biết bức tranh này của ai không?

- Rủi thay, tôi không biết.

Giọng của tu viện trưởng không ngập ngừng khi ông ta nói ra điều trái với sự thực.

- Vì vậy chúng ta chẳng còn phương sách nào khác là để bức tranh ở đây cho an toàn.

Như vậy là cha Phêlíp không biết rằng câu chuyện giữa ông ta và ông Belacmi đã bị nghe thấy. Biết rõ chuyện ấy đối với anh sẽ quý báu như thế nào và vào lúc nào, anh chưa nghĩ tới, nhưng anh cảm thấy một cách lộn xộn, tự nhiên rằng không nên bộc lộ nó với tu viện trưởng.

- Tôi chỉ sử dụng bức tranh ấy để tập mấy bức phác hoạ, – anh nói, giọng lơ đãng.

- Chúng tôi cũng nghĩ như thế khi tìm được cả những bức vẽ thử của anh, cha Phêlíp trả lời làm ra vẻ bàng quan. – Tôi đã để bức tranh ở chỗ tôi, tạm thời thôi. Sau này chúng ta sẽ suy nghĩ để tìm cho nó một chỗ xứng đáng.

Ăngtoan cảm thấy người nóng bừng lên vì tức giận, nhưng anh đã tự chủ được. Người anh yêu mến đã bị giam hãm trong căn phòng của Phêlíp, vẻ đẹp ấy đã trở thành vật làm vui cho đôi mắt lạnh lùng với những mi mắt sụp xuống. Còn bản thân anh, Ăngtoan, anh chẳng làm gì được, bất lực, không thể can thiệp vào được.

Bỗng nhiên anh giật mình hiểu rõ rằng giấc mơ của anh đã thành hiện thực. Anh được báo trước, nhưng đã không làm gì để tự bảo vệ, dù rằng chính anh đã hiểu rõ sự báo trước huyền bí này.

Anh có lỗi lớn lẽ ra anh phải nghĩ rằng người nào đó thấy cửa phòng anh khoá kín sẽ mở ra ngay không trì hoãn. Anh còn có lỗi nữa vì đã để cho sự xích mích của mình với Luxia Belacmi ngăn cản mình lúc định nói rõ cho ông chú của cô biết chỗ đang cất giấu kho báu. Anh tự trách mình đã ngu ngốc. Tất cả những gì anh thu lượm được là biết rõ thực chất của người ngồi trước mặt anh đang ngầm quan sát anh với một nụ cười thoáng vẻ khinh bỉ.

- Như tôi đã nói với anh, – cha Phêlíp nói tiếp, – Nhà thờ sẵn sàng khoan dung cho những ai trong các con mình đã có công lớn đối với Nhà thờ. Anh đã giúp chúng tôi một việc lớn là tìm thấy tác phẩm nghệ thuật quý báu này. Anh có thể biết rõ điều đó, nếu anh muốn?

- Việc gì ạ? – Ăngtoan hỏi như máy.

Hai mắt của Phêlíp khép nhỏ lại hơn nữa.

- Nếu sự hiện diện của bức tranh bị mọi người biết rõ ngay, chúng ta sẽ bị phiền phức vì... nhiều người sẽ giả mạo quyền sở hữu... Tôi cảm thấy rằng, ít ra trong lúc này, quyền lợi của chúng ta chỉ được đảm bảo bằng sự im lặng.

Như vậy đấy, đấy là mối nhử, đấy cũng là giá của sự yên ổn hiện tại của anh, điều kiện để anh sẽ không bị truy nã vì tội theo tà giáo là như thế đấy.

Nhưng vẻ thoả mãn thô thiển và hể hả lộ lộ trên mặt tu viện trưởng có cái gì mờ ám làm cho Ăngtoan nghĩ rằng còn có một vấn đề gì nữa đây. Anh quyết định thăm dò tình hình.

- Giả thử tôi không chấp nhận thì sao?

- Tôi cho rằng anh không đến nỗi kém khôn ngoan như thế, – tu viện trưởng nói một cách thân ái. – Dù sao thì chúng tôi cũng đã có đề phòng.

Ông gõ vào một chiếc chiêng nhỏ bằng bạc đặt trên bàn ở bên cạnh ông. Ngay lập tức, một người đàn ông từ sau tấm màn che sau lưng chiếc ghế tựa cao

bước ra, có lẽ hẳn đã nấp ở đây suốt thời gian hội thoại. Không phải sự xuất hiện làm Āngtoan ngạc nhiên mà là bộ mặt của nó, vì người ấy không phải ai khác ông Batixta Poocdia, người bạn đồng hành đáng mến của anh trong chuyến xe khách.

- Chắc anh đã gặp ông Poocdia rồi, – cha Phêlíp nói.

Ông Poocdia cúi chào, miệng mỉm cười:

- Thế là chúng ta lại gặp nhau, bác sĩ Xecvêtot nhỉ. Mà lại rất thoải mái nữa.

Āngtoan sững sờ, thấy bỗng nhiên buồn nôn và linh cảm rằng có một mối nguy hiểm rõ rệt đang lảng vảng quanh anh.

- Ông Poocdia có cho tôi biết về một câu chuyện nào đó đã trao đổi với anh ngay sáng hôm nay, – vị giáo sĩ dòng Đôminich nói một cách lịch sự, – Có lẽ ông ấy có thể làm ơn nhắc lại một phần của câu chuyện đó vì lợi ích của ông.

- Được lắm, được lắm, – chiếc thùng nhỏ ấy quả quyết rất hào hứng, vui vẻ. – Bác sĩ Xecvê và tôi đã tranh luận với nhau một cách lý thú về một số học thuyết thần học nêu ra xưa kia do anh của ông ấy, tên là giáo Misen Xecvê và cả một người cùng phe phái với hẳn là giáo sĩ Giắc Sácmiê.

- Thế... tính chất của câu chuyện này như thế nào nhỉ? – Tu viện trưởng hỏi.

- Bác sĩ Xecvê khẳng định rằng ông ấy chắc chắn là anh của ông ấy bị kết án bất hợp pháp, về phía Nhà thờ Gia tô giáo. Ông ấy cũng khẳng định rằng ông ấy tán thành hoàn toàn các học thuyết tà giáo mà Misen Xecvêtot đã thuyết lý.

- Nói dối! – Āngtoan hét lên và đứng vùng dậy. – Tôi không hề nói điều gì như thế.

- Này, này! Bình tĩnh!

Cha Phêlíp lạnh lùng bảo anh:

- Lời nói của ông Poocdia không thể nghi ngờ được.

- Tại sao lời nói của ông ta lại có giá trị hơn lời nói của tôi? – Āngtoan nóng nảy hỏi.

- Ông Poocdia là người của Toà án tôn giáo.

- Của Toà giáo ư?...

Āngtoan rơi mình xuống ghế, bị đánh gục một cách phũ phàng bởi âm thanh dữ dội của những từ ấy.

- Toà án tôn giáo! – Anh khe khẽ nói tiếp.

Và làn sóng những hoài niệm tràn ngập tâm trí anh, dù là những vấn đề được nghe nói trong thời thơ ấu đã trôi qua ở Tây Ban Nha. Không ai cưỡng lại được những cánh tay cường quyền, những ngón tay xiết chặt cổ người của Toà án tôn giáo. Không ai dám cãi lại lời chứng thực, – dù có sai đi nữa – của một nhân

viên ở đây. Và giờ đây sự khủng khiếp không tên gọi ấy đã đến trung tâm Pađu hôm qua còn yên ổn biết chừng nào và chuẩn bị huỷ hoại dần thành lũy cổ kính và gần như duy nhất của tự do còn tồn tại trên thế giới này. Ăngtoan nhớ lại điều mà một hôm Giăng đã quả quyết: Cha Phêlíp Xăngtốt là người của Toà án tôn giáo. Không còn nghi ngờ gì nữa, chính vì lý do ấy nên ông ta được bổ nhiệm về Pađu, với mục đích huỷ dần, phá hoại, diệt bỏ cái quyền thiêng liêng là đi tìm chân lý mà Chúa đã ban cho con người.

- Cả tôi nữa, – cha Phêlíp nói tiếp, – Tôi cũng phục vụ Toà giáo.

Ăngtoan rung mình khi nghe câu nói xác định rõ những nghi ngờ tệ hại nhất của anh.

- Tôi thấy rằng, – tiếng nói lạnh lẽo tiếp tục, – anh đã đánh giá đầy đủ sự nghiêm trọng của tình hình. Anh có đồng ý rằng tốt hơn cả là anh hãy giữ kín không nói đến vấn đề – ta hãy gọi là đến những vấn đề – chúng ta tranh luận lúc này không?

Ăngtoan cố đứng dậy:

- Tôi đồng ý, – anh nói nhưng cổ họng như thắt lại, lời nói thoát ra một cách khó khăn và giọng khàn đi, – tôi đồng ý.

- Tôi cũng nghĩ rằng anh sẽ đồng ý, – cha Phêlíp nói. – Cầu Chúa cho anh được bình yên.

- Xin chúc cha bình yên, – Ăngtoan trả lời, tiếng lạc hẳn đi.

Rồi anh rời khỏi gian phòng ấy. Nhưng trong phòng anh không hề bình yên, không một chút nào cả.

Tuy nhiên, đi đến nửa quãng đường từ tu viện đến chỗ đỗ xe đi Vonido, Ăngtoan bỗng bật cười. Tu viện trưởng đã bắt anh thề giữ bí mật về bức tranh và lấy sấm sét của toà án tôn giáo ra để dọa nạt, nhưng tu viện trưởng không biết rằng, từ nhiều tuần lễ trước, Ăngtoan đã viết thư cho ông Girôlamô Belacmi đang ở lâu đài của ông ta ở Phlorăngxơ và nói cho ông ta rõ rằng bức tranh Thần vệ nữ của Bôtixeli hiện có mặt ở tu viện dòng Đôminich ở Pađu.

Ông Girôlamô Belacmi ngồi thoải mái trên chiếc ghế bành thường dùng trong văn phòng của nhà Belacmi, những người kế tục dòng họ Vexpuxi, và âu yếm ngắm cô cháu gái. Ngồi chót vót trên một chiếc ghế đầu cao trước mặt ông, cô Luxia đang đọc một bức thư, thỉnh thoảng lại nhăn chiếc mũi nhỏ xinh xắn lại, đó là để nhấn mạnh một câu nào trong đoạn. Ông Belacmi ngắm cô với một

niềm vui vô tận vì cô thể hiện một cảnh tượng rất đẹp mắt. Khi cô im lặng, bức thư đã đọc xong. Ông khẽ nói:

- Cháu đã nói đúng, Luxia ạ. Nhà thần học trẻ tuổi này thú nhận rằng anh ta đã giấu bức tranh ở tu viện!

- Khi ấy cháu đã biết chắc như thế, chú ạ.

- Nhưng anh ta không hề nói đến việc gửi nó tới cho chúng ta, – ông Belacmi nhận xét. – Cũng không nói đến việc anh ta sẽ đích thân đến Phlôrăngxơ.

- Anh ấy sẽ đến, – tiểu thư Luxia tuyên bố về tin tưởng và chắc chắn.

- Ai đã lập số tử vi cho cháu thế, – ông Belacmi mỉm cười hỏi, – để cháu cảm thấy vững tin ở tương lai như vậy.

- Chỉ do trực giác thôi ạ, – cô gái xinh đẹp trả lời và lắc đầu.

- Không thể lúc nào cũng dựa vào trực giác được.

- Với trực giác của cháu thì được đấy.

Ông chú Belacmi nhướng lông mày:

- Chúng ta sẽ chờ xem nhé, cô bạn nhỏ! Bây giờ thì cháu đi chỗ khác đi để chú làm việc một chút.

Tuy nhiên, khi cô gái không ở đây nữa, ông Belacmi quên vùi đầu vào đọc những cuốn sổ lớn chồng chất trên bàn giấy của ông và tư lự nhăm nhăm chiếc bút lông ngỗng. Sau giây lát suy nghĩ ấy, ông với tay lấy một tờ giấy trắng, đúng bút vào lọ mực to bằng đồng đen và bắt đầu viết:

“Gửi ông Ängtôniô Xecvêttut,

Thầy thuốc, ở số 14 phố Galide Vaxca, Vonidơ.

Thưa ông rất tôn kính!

Bức thư của ông báo tin về bức tranh của Bôtixeli mang tên Thần vệ nữ giáng sinh vừa đến với tôi. Tin này làm cho tôi, và nhất là cho cháu gái tôi – bức tranh ấy là của riêng nó – hài lòng vì biết rằng tác phẩm nghệ thuật này đang được an toàn ở tu viện dòng Đôminich ở Pađu.

Dù rất biết ơn ông đã có lòng tốt làm cho chúng tôi yên tâm như vậy, chúng tôi vẫn không thể không nghĩ rằng đáng lẽ ông nên báo cho chúng tôi biết việc này từ khi chúng tôi ở Pađu, hay là ở Vonidơ cũng được, để chúng tôi có thể thu xếp đem bức tranh về Phlôrăngxơ. Đây là một đặc ân mà chúng tôi không được tiếp nhận, vì rằng chúng tôi đã rời thành phố ấy.

Tôi có cảm tưởng rằng không quá làm phiền ông khi đề nghị ông đích thân tìm những cách nào mà ông cho là cần thiết để bảo đảm cho bức tranh, tránh tất cả những gì đáng tiếc có thể xảy đến với nó, và đề nghị ông làm mọi việc để đưa bức tranh ấy đến đây được vẹn toàn....”

Ông ngừng lại ở chỗ này, và trong giây lát, lại trầm ngâm cắn đầu chiếc bút lông ngỗng, một nụ cười nở trên môi, ông lại tiếp tục viết:

“Có lẽ không cần phải khẳng định với ông rằng mọi chi phí về thời gian và tiền bạc mà ông phải sử dụng đến cho việc này, tôi xin đảm bảo trước là sẽ thanh toán lại.

Xin ông nhận cho những lời chúc sức khoẻ lâu dài và chúc thắng lợi trong câu chuyện này. Cháu gái tôi gửi lời chúc tới ông.

Thưa ông rất tôn kính, xin hãy tin ở sự trung thành của tôi.

Girôlamô Belacmi

Phlôrăngxơ, A.D.1563”

Bức thư công việc kết thúc, ông Belacmi đọc lại, lông mày cau cau vì chăm chú. Ông gấp lại rồi nhò lên các mép giấy một giọt sáp đỏ để dán kín và ấn mạnh lên đáy con dấu khắc trên chiếc nhẫn ông đeo ở tay trái. Rồi ông ngồi chỉnh tề lại trên chiếc ghế tựa và lặng lẽ mỉm cười.

Trực giác của người phụ nữ – và đặc biệt là của Luxia – là một yếu tố kỳ lạ, ông sẵn sàng thừa nhận như thế. Nhưng ông là một nhà kinh doanh rất khôn ngoan nên không thể không thêm vào yếu tố ấy vài sự thận trọng nho nhỏ có thể làm cho các sự kiện diễn ra như ông mong muốn.

Ở Vonido Ängtoan sinh hoạt rất bổ ích. Hàng ngày, được Giảng hướng dẫn, anh vẽ những bức phác hoạ và rất vui mừng thấy mỗi lần vẽ lại vững vàng, chắc chắn hơn lên.

Giảng đã đưa anh đến với giới nghị sĩ và sinh viên mỹ thuật. Ở môi trường này anh đã khám phá ra rằng – dù rõ ràng họ có những suy nghĩ phóng túng trong một số trường hợp mà nền giáo dục Nhà thờ của anh coi là tội lỗi – nhưng họ lại là những người vô cùng nghiêm túc trong nghề nghiệp và thường lịch lãm hơn trong lĩnh vực lịch sử. Họ thường hiểu biết hơn anh về các trào lưu tư tưởng hiện đại đang từ nước Ý tràn lan ra khắp các nơi trên thế giới. Mọi người như một họ, họ yêu cuộc sống phong phú mà những người Hy Lạp cổ từ nhiều thế kỷ trước đã tìm được cách đảm bảo cho mình. Nhận thức ấy làm cho Ängtoan cảm thấy cần củng cố lại việc học tiếng Hy Lạp của mình với dụng tâm ít nhiều đã rõ nét là một ngày nào đó sẽ đi thăm các trung tâm văn hoá nổi tiếng của Hy Lạp cổ và có thể là đọc lại các tác giả cổ điển lớn bằng ngôn ngữ gốc của nghệ thuật và khoa học.

Trong những thư viện trang bị rất phong phú của Nhà thờ Thánh Mác và những tủ sách tuyệt vời của bá tước Kirina Xtâmplia, các sinh viên được tự do vào lầu đài của ông ở ở phố Thánh Maria Phomôda, Ăngtoan làm quen lại với bộ Anphôrixmơ của Hypôcorát, với những tác phẩm đặc biệt trong sáng của Xendor, Avixen, Galiêng, Maimônít – người thầy thuốc Do Thái, Rai đơ – người Môơ và của những nhà trí thức ưu tú tiếp nhận đó.

Khi anh đến trước ngôi trường, và nhất là khi anh bước vào hội trường rộng lớn, trần chạm trổ vẽ cổ kính, Ăngtoan thấy lòng mình tôn trọng sâu sắc nghề nghiệp đáng quý này. Rồi khi đứng lên bục, bản Điều trần mở trên giá trước mắt, anh cảm thấy một sự phấn khích mà anh chắc rằng cái đó đã nâng đỡ anh Misaen của anh xưa kia. Không phải chỉ là niềm hãnh diện về tác phẩm của riêng mình mà là một mối quan hệ thần thiết với tia sáng thần thánh đã vượt qua những luật lệ bản tiện của con người, vượt qua những suy nghĩ lạc lõng khắc nghiệt cuồng tín của Canvanh hay những khẳng định không kém phần khốc liệt vì không hiểu biết của Nhà thờ La Mã.

Trước mặt anh, các thầy thuốc ở Vonidơ ngồi trên hàng ghế đầu tiên, phần nhiều là ông già, vì rằng từ thầy giáo đến những người tập sự đều học y học ở nơi này cũng như ở các giảng đường trường đại học. Các học sinh tụ họp lại ở cuối phòng, đó là những thanh niên trịnh trọng, mặc áo đã sờn và rõ ràng là bị xúc động vì kính trọng của mọi người đối với người thầy thuốc trẻ tuổi ở Pađu bên cạnh đã đến đây. Cùng Ăngtoan, người thầy thuốc và giáo sư Phalôpiút ngồi trên bục.

Phân khởi và yên tâm vì sự có mặt và hỗ trợ của thầy giáo, Ăngtoan bắt đầu nói. Lúc đầu, giọng anh ngập ngừng, rồi càng nói càng vững vàng. Anh phát triển đề tài đã nghiên cứu thành công, đưa bằng chứng là Misaen đã khám phá ra sự thực trước anh, và như thế thì vinh quang chỉ dành cho một mình Misaen Xecvêut.

Lúc anh kết thúc, một tràng vỗ tay nổ vang. Các thầy thuốc quây lấy anh để chúc mừng. Khi mọi ồn ào đã lắng xuống, cụ Phalôpiút đi bên anh ra khỏi hội trường rộng lớn:

- Tương lai tốt đẹp đấy, Ăngtoan ạ, một tương lai tốt đẹp đang chờ đón anh. – Vị giáo sư già nói. – Việc từ chức của tôi đã được chấp nhận vào niên học tới. Tôi đã cho ghi tên anh vào đầu danh sách những người đề cử vào chức giáo sư cơ thể học ở Pađu.

Ăngtoan ngạc nhiên không nói nên lời, cảm động đến nỗi không thở được điều hoà. Anh đoán rằng cụ Phalôpiút đã hành động sớm hơn cụ có ý định trước đây để việc ấy có thể nâng đỡ anh trong trường hợp có khó khăn gì, kể cả nếu có nguy hiểm gì xảy ra do sự phát hiện của anh.

- Đừng cảm ơn tôi, Tôniô ạ! – Cụ Phalôpiút nói. – Tôi làm việc này đặc biệt cho trường đại học nhiều hơn là cho anh. Bởi vì tôi chắc chắn rằng thế giới,

trong tương lai, sẽ chịu ơn nhiều đối với những gì anh còn có thể phát minh ra nữa.

- Điều đó tùy thuộc ý Chúa! – Ăngtoan mãi mới thốt ra lời, lòng đầy nhiệt thành.

- Anh đã gặp điều gì phiền phức từ phía Nhà thờ chưa?

- Chân lý được chứng minh quá rõ ràng nên không có cách gì bác bỏ được ạ.

Cụ Phalôpiút hăm bót ngay niềm phấn khởi tin tưởng:

- Nếu ở địa vị anh, tôi chưa yên tâm như vậy đâu. – Cụ nói với anh kiểu báo trước. – Tuần vừa qua, tôi đã tiếp một người, tôi cam đoan rằng hắn là nhân viên của Toà giáo.

Những từ ấy đủ làm cho huyết quản Ăngtoan băng giá.

- Cửa toà giáo? Hắn muốn gì vậy, thưa thầy?

- Không có gì rõ rệt cả. Hắn khoe khoang rất quen anh. Nhưng hắn cũng khoe rất biết anh của anh và các luận văn của anh ấy.

- Poocdia rồi! – Ăngtoan thốt lên.

- Tên hắn đúng như thế đấy.

- Hắn đúng là một nhân viên Toà giáo đấy, thưa thầy! Và khó có thể tìm được người tráo tráo hơn hắn.

- Nhưng ai là người nấp sau hắn?

Xécvê cay đắng trả lời:

- Cha Phêlíp Xăngtốt.

- Tu viện trưởng dòng Đôminich ư?

Ăngtoan vẫn tất kê sơ qua cho cụ Phalôpiút nghe cuộc tranh luận của anh với tu viện trưởng, nhưng bỏ qua không nói gì đến bức tranh.

- Khá nghiêm trọng đấy! – Cụ Phalôpiút nghiêm nghị thừa nhận. – Họ không thể tấn công anh trong lĩnh vực khoa học, ở Vonido này. Nhưng chú ý đừng cho họ nắm được cái gì trong lĩnh vực cá nhân, trong phạm vi riêng tư.

- Thưa thầy, tôi không có sơ xuất gì cả, – Ăngtoan quả quyết như thế. – Trước đây và hiện nay, tôi luôn là một người sùng đạo.

Ra khỏi toà nhà, cụ Phalôpiút đưa tay bắt tay anh.

- Đành vậy và mọi sự đều tùy theo sự khoan dung của Chúa! Tôi trông cậy ở anh về vấn đề tiếp tục giảng dạy môn cơ thể học mùa thu này. Có thể khẳng định trước được rằng các chứng minh của anh sẽ đạt nhiều kết quả hơn, được nhiều người tán thành hơn bao giờ hết.

Ăngtoan gọi một chiếc thuyền ở phía trước nhà trường và ngồi dựa trên đệm. Anh lo lắng. Điều cụ Phalôpiút nói về Poocdia thật rắc rối. Tại sao cha Phêlíp lại tiếp tục tung tên thắp béo theo dõi anh khi ông ta đã nhận lời hứa sẽ im lặng của anh như nhận tiền mặt? Phải chăng về phía ông ta, tu viện trưởng đã quyết định không giữ lời hứa trong sự việc đã thoả thuận? Và ông ta đang tìm một bằng chứng mới nào đó để làm chỗ dựa cho việc buộc tội tà giáo chưa hề được bỏ qua trong một trường hợp nào, dù ở Vonido? Nỗi lo âu ấy làm cho Ăngtoan rùng mình. Tất cả niềm vui thắng lợi khi ở nhà trường đã biến mất.

Anh hồi nghĩ rằng hình như anh chỉ gặp những điều rắc rối từ khi phát hiện ra bức tranh của Bôtixeli. Tuy nhiên, anh không thể đổ lỗi cho nữ thần. Nàng rất đáng mến, toàn diện, rất đức hạnh và tốt lành, làm thế nào mà có lỗi được. Nghĩ rằng nàng bị cái nhìn khoái lạc của Xăngtốt xúc phạm, anh bưng bưng tức giận.

- Tránh nào, – người chèo thuyền kêu to và thuyền quay mũi đi vào con sông đào nhỏ hẹp ngăn cách nhà ngục mới xây của chính phủ với toà lâu đài trang trí lộng lẫy của vị Thống đốc. Trên cao, ở rất cao phía trên đầu mọi người, vành cong của chiếc cầu có mái nối liền hai toà nhà. Không phải chỉ có tội nhân đã đi qua để đến sân nhà tù mà ở đây cái chết đang đợi họ. Dù chiếc cầu ấy mới hoàn thành có mấy năm nhưng người Vonido đã mệnh danh cho nó là “cầu bi ai!”

- Đi dưới gầm “cầu bi ai” tốt hơn là đi ở trên đó, – người chèo thuyền nói và làm dấu thánh.

Và, tuy rằng lúc này là thời gian làm lễ Thánh Giăng trong mùa hè, Ăngtoan Xécvé vẫn rùng mình, anh lạnh giá vì cái u ám của điềm xấu.